

Paviljoen Mondriaanplein

Stedenbouwkundig Ontwikkeldkader

Oktober 2025
Team Ruimtelijke Ontwikkeling

Colofon

Het Stedenbouwkundig Ontwikkeldkader 'Paviljoen
Mondriaanplein' opgesteld door Gemeente Emmen -
Team Ruimtelijke Ontwikkeling (ROW)

Programmamanager

Thijs Klompmaker

Projectmanager

Rik Zinnemers

Stedenbouwkundige

João Viaro Correa

Stadsbouwmeester

John Schuurman

Vastgesteld door

Thijs Klompmaker

16 oktober 2025

Inhoud

1. Locatie	4	4. Duurzaamheid	30
1.1 Introductie		4.1 Energie en materialen	
1.2 Geschiedenis		4.2 Leefomgeving	
1.3 Toekomst			
2. Ruimtelijke randvoorwaarden.....	12	5. Bijlagen	34
2.1 Analyse		5.1 Beeldverantwoording	
2.2 Programma		5.2 Originele tekeningen Paviljoen	
2.3 Ruimtelijke inpassing			
3. Beeldkwaliteit	20		
3.1 Materialisatie			
3.2 Gevels & Interieur			
3.3 Buitenruimtes & Interieur			
3.4 Daken			
3.5 Lift			

1

Locatie

1.1 Introductie

1.2 Geschiedenis

1.3 Toekomst

Raadhuisplein

Mondriaanplein

1.1 Introductie

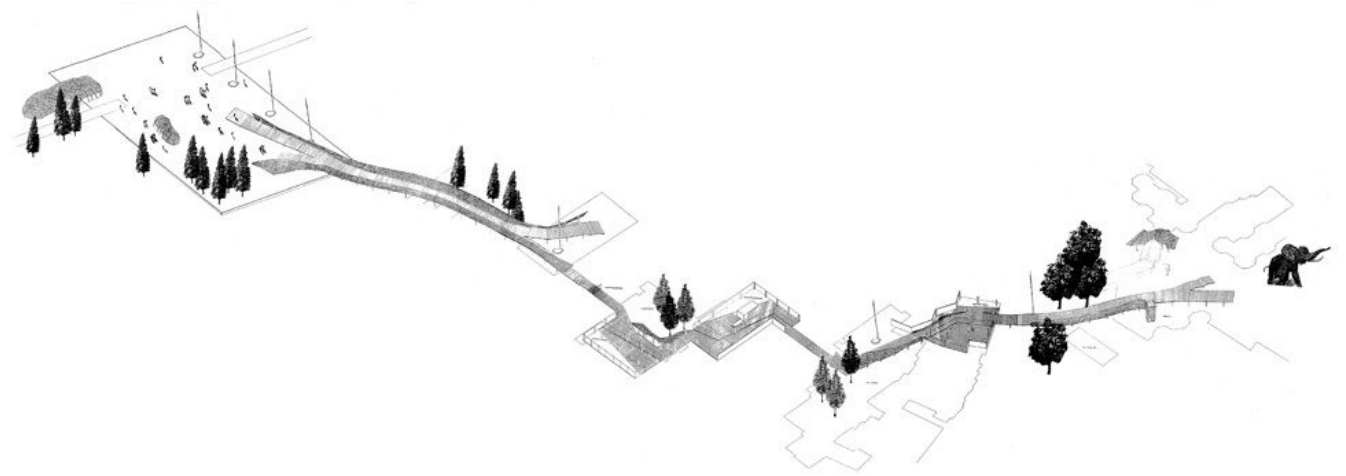
Inleiding

Het voormalige paviljoenpand aan het Mondriaanplein, jarenlang in gebruik als winkelcentrum en herkenbaar aan zijn transparante gevels en lichte constructie, staat aan de vooravond van een nieuwe transformatie. Waar het gebouw ooit de toegang vormde tot de verhoogde Traverse richting het dierenpark, vormt het nu de kern van een nieuwe publieke ambitie: de realisatie van een toekomstbestendig cultuurgebouw voor Facet, de bibliotheek en het kunstencentrum van Emmen.

Met dit stedenbouwkundig ontwikkelkader schetsen we de ruimtelijke uitgangspunten en ambities voor de herontwikkeling van het paviljoen. Het vormt het fundament waarop architecten worden uitgenodigd hun visie te geven op de transformatie van dit markante gebouw tot een eigentijdse, inclusieve en duurzame publieke voorziening.

Het ontwikkelkader sluit aan op het gemeentelijke beleid voor centrumvernieuwing en compacte binnenstad, en bewaakt tegelijkertijd de kwaliteit van de inpassing in het stedelijk weefsel. Daarmee dient het document zowel als richtinggevend kader voor het ontwerp als als toetsingskader in de verdere planvorming en uitvoering.

1.2 Geschiedenis

De Traverse-voetgangersbrug in Emmen (2000) die aansloot op het paviljoenpand aan het Mondriaanplein

Achtergrond

Het paviljoen aan het Mondriaanplein werd rond het jaar 2000 gerealiseerd als onderdeel van de grootschalige centrumvernieuwing van Emmen. Het gebouw maakte oorspronkelijk deel uit van de Traverse: een verhoogde voetgangersverbinding die het centrum verbond met het uitbreidende dierenpark aan de oostzijde van de Hondsrugweg. De Traverse – ontworpen door West 8 – was een uitgesproken stedelijk gebaar, met een kronkelende loopbrug en een scheef dak, dat begon in het paviljoen en als ‘zwevend lint’ over de verkeersweg heen leidde.

Het paviljoen zelf werd ontworpen door het architectenbureau Ellerman, Lucas, van Vugt. Dit gebouw vormde samen met de traverse de schakel tussen het voormalige Noorder dierenpark aan de Hoofdstraat en de nevenlocatie op de es met de parkeervoorzieningen.

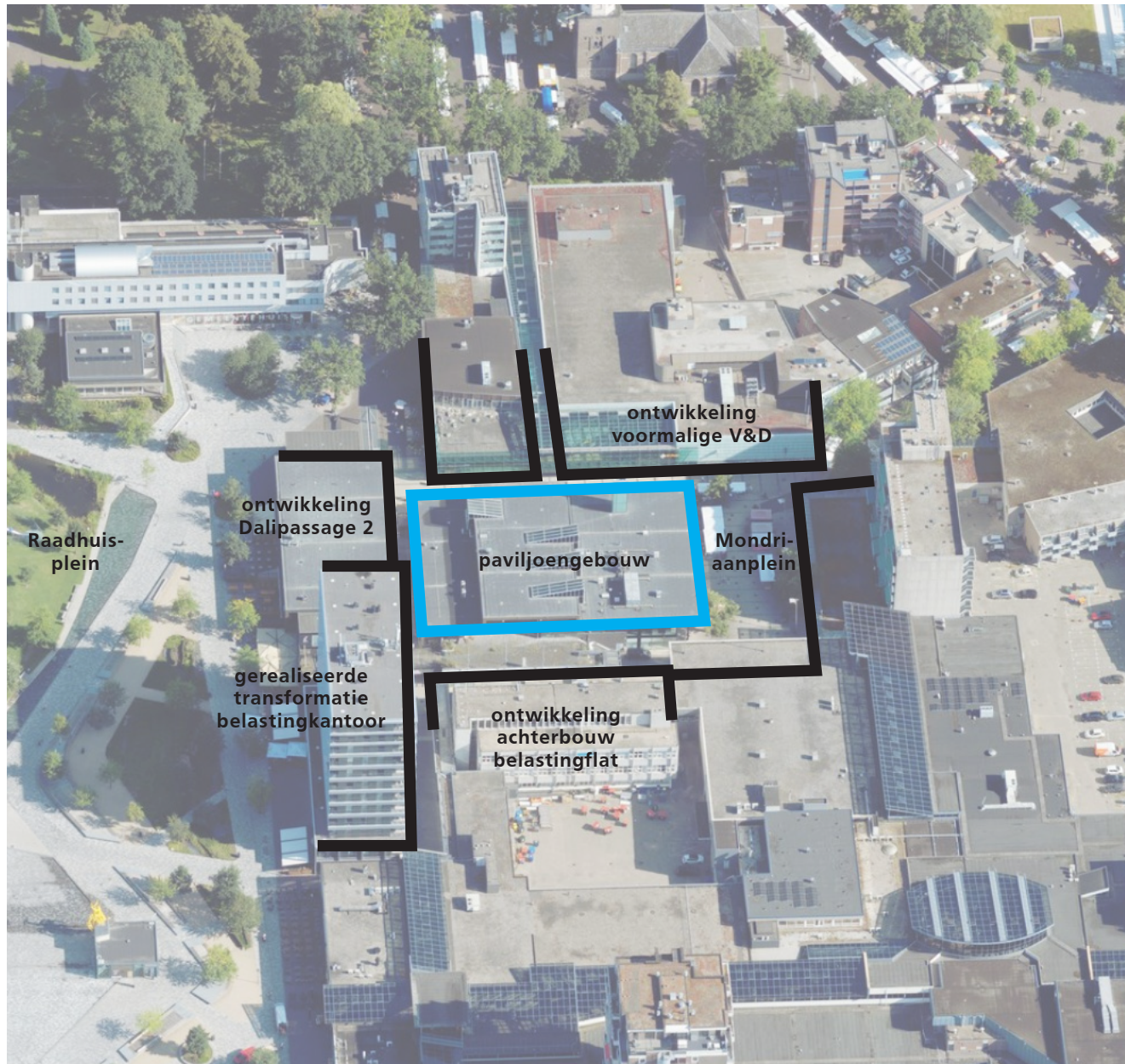
In het paviljoen vond de overgang plaats van het verhoogde traveseniveau naar dat van de stadsvloer (en vice versa) en waren commerciële o.a. aan de dierentuin gerelateerde functies ondergebracht als een restaurant en winkel.

Deze bijzondere opdrachtgever en bijzondere functie hebben geleid tot een karaktervol gebouw met architectonische kwaliteit. Door deze ontwikkeling is ook het Mondriaanplein in z’n huidige opzet ontstaan. Het gebouw geeft daarbij betekenis aan het plein, en het Mondriaanplein aan het ‘paviljoen’. In de praktijk blijkt dit plein qua maat prettig en windluw.

Na de aanleg van de Hondsrugtunnel en het verdwijnen van de Traverse in 2013 verloor het gebouw zijn functie als stedelijke verbinding. Hoewel het nog enige tijd als winkelcentrum in gebruik bleef, nam de leegstand toe – mede door de veranderende rol van fysieke retail in de binnenstad.

In 2024 heeft de gemeente Emmen het gebouw aangekocht met de ambitie het te transformeren tot een toekomstgerichte bibliotheek en cultuurgebouw voor Facet. Daarmee begint een nieuwe fase voor dit bijzonder gebouw: van winkelpaviljoen naar een maatschappelijk ankerpunt in het hart van de stad.

1.3 Toekomst

Lopende ontwikkelingen

Het paviljoen maakt onderdeel uit van een gebied in transitie. In de directe omgeving vinden meerdere ruimtelijke ontwikkelingen plaats die bijdragen aan de herpositionering van het Mondriaanplein als levendige en toekomstgerichte stadsplein.

Het **voormalige V&D-pand**, direct tegenover het paviljoen, wordt herontwikkeld tot een gemengd programma met onder meer woningbouw en commerciële functies. Daarbij wordt ingezet op het activeren van de plint en het versterken van de aansluiting op het plein. De bestaande overdekte passage wordt omgevormd naar een openbare winkelstraat.

Aan de oostzijde van het Raadhuisplein wordt gewerkt aan de herontwikkeling van het perceel **Dalipassage 2**. Hier worden op de verdiepingen nieuwe woningen gerealiseerd, met een hoogwaardige alzijdige gevel.

Net als het **voormalige belastingkantoor**, zal ook de achterbouw van de **voormalige belastingflat** aan de Kleepassage een grootschalige transformatie ondergaan, met woningen op de verdiepingen.

De genoemde nieuwe ontwikkelingen dragen gezamenlijk bij aan een nieuwe context voor het paviljoen, waarin functies, schaal en gebruik veranderen. De **transformatie van het gebouw tot een publieksgerecht cultuurhuis** sluit aan bij deze dynamiek en geeft opnieuw betekenis aan het Mondriaanplein.

Impressie ontwikkeling V&D

Schetsimpressie toekomstig Mondriaanplein

Impressie ontwikkeling Dalipassage 2

Gerealiseerde transformatie van het belastingkantoor

Ontwikkeling herstel/transformatie achterbouw belastingflat

2

Ruimtelijke randvoorwaarden

2.1 Analyse

2.2 Programma

2.3 Ruimtelijke inpassing

Raadhuisplein

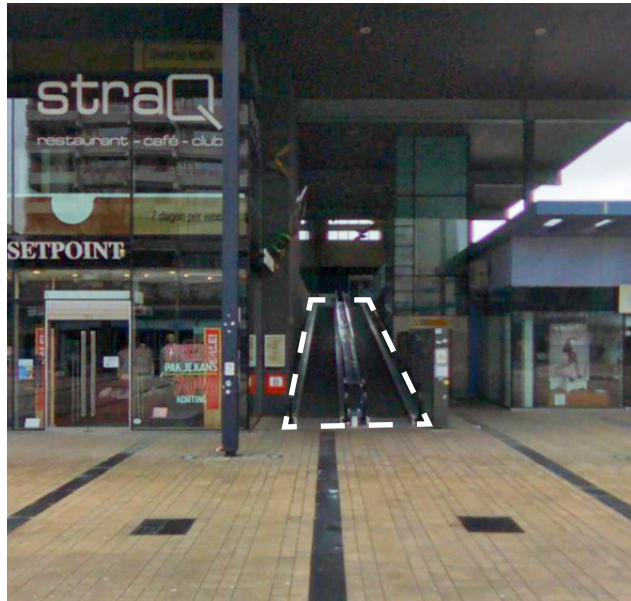
Mondriaanplein

2.1 Analyse

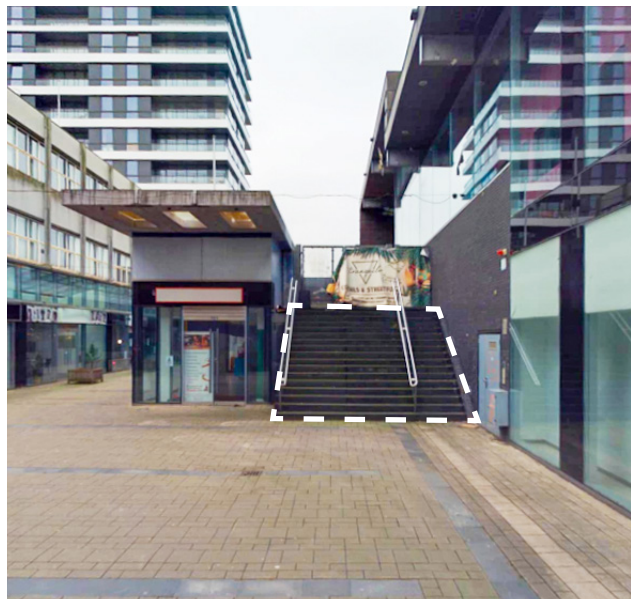
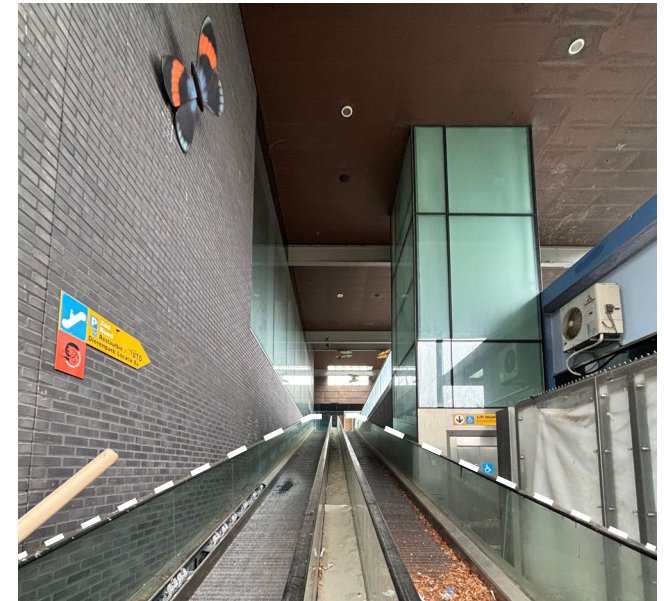
Het paviljoen heeft een herkenbare en open architectuur met een duidelijke publieke uitstraling. Hoewel het gebouw de afgelopen jaren minder intensief is gebruikt, zijn de oorspronkelijke kwaliteiten nog goed zichtbaar en intact.

In deze analyse worden de ruimtelijke en bouwkundige eigenschappen van de huidige situatie benoemd die van belang zijn voor de toekomstige transformatie. **Het doel is om de sterke punten van het oorspronkelijke ontwerp herkenbaar te houden, te actualiseren en te versterken, zodat het gebouw zijn eigen identiteit behoudt** en opnieuw een volwaardige plek inneemt in het hart van Emmen.

Een belangrijke uitdaging in dit proces is het behouden van deze kwaliteiten en het waarborgen dat de bibliotheek functioneert als **één samenhangend gebouw met een duidelijke hoofdontsluiting**.

Extern rolpad

Externe trap

Open, publiek en alzijdig karakter

Het paviljoen beschikt over een **extern rolpad en trap** die direct op het Mondriaanplein landen en toegang geven tot een **binnenstraatje en terras op de eerste verdieping**.

Grote **transparante gevels en daklichten** zorgen voor ruimtelijkheid en overvloedig daglicht. Het gebouw is daarnaast **alzijdig georganiseerd** en grenst aan alle zijden direct aan de openbare ruimte.

Deze kenmerken geven het gebouw een **open, publiek en toegankelijke architectonische identiteit**.

Binnenstraat / dakterras op de 1^e verdieping

Lift

Lift als markering

De **glazen lift** aan de noordoostzijde van het gebouw **markeert de hoofdentree**. Door zijn positie, materialisatie en verticale werking vormt de lift een herkenbaar oriëntatiepunt vanaf het Mondriaanplein. Deze kwaliteit wordt in de transformatie verder versterkt.

Stalen kolommen

Flexibiliteit in de indeling

Het gebouw is opgebouwd uit een kolommen- en balkenstructuur als dragende constructie, met hoge bouwlagen. Deze opzet biedt een **open en vrij indeelbare ruimte**, geschikt voor verschillende programmatische invullingen.

De constructieve flexibiliteit maakt het gebouw relatief eenvoudig aanpasbaar aan veranderend gebruik en wordt daarom gezien als een kwaliteit die in de transformatie benut en versterkt moet worden.

2.2 Programma

Programma van Eisen

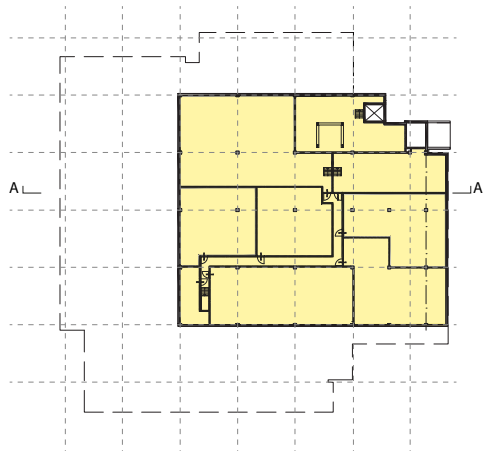
Het programma sluit aan op het ruimtelijk Programma van Eisen van Facet (zie bijlage aanbestedingsdocumenten).

Het bestaande bouwvolume biedt voldoende ruimte, maar uitbreiding is mogelijk indien de noodzaak wordt aangetoond, de hoofdropzet herkenbaar blijft en de toevoeging zorgvuldig wordt ingepast.

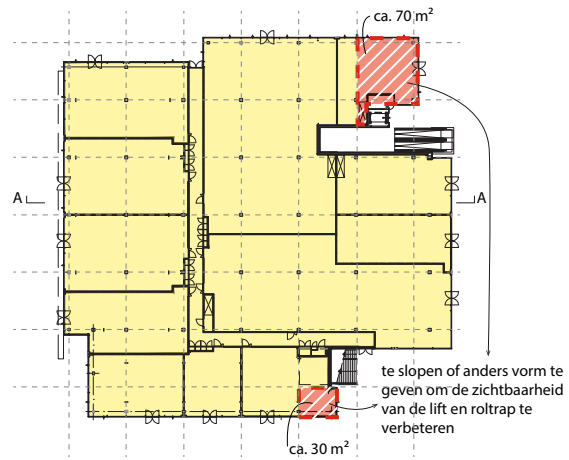
Dankzij daklichten en vides kunnen nieuwe kwalitatief bruikbare ruimtes op de kelder ontstaan. Op de begane grond wordt verwacht dat het bestaande volume met circa 100 m² wordt verkleind, ten behoeve van de zichtbaarheid van de lift en de twee trappen. De eerste verdieping biedt verschillende uitbreidingsmogelijkheden. Met bijvoorbeeld de toevoeging van een mezzanine kan circa 900 m² extra worden gerealiseerd.

	Kelder	BG	1 ^e v. + 2 ^e v.	Totaal
Huidige situatie	ca. 1.000 m ²	ca. 2.100 m ²	ca. 1.300 m ²	ca. 4.400 m ²
Uitbreidingspotentieel	-	- ca. 100 m ²	+ ca. 900 m ²	ca. 1.500 m ²
Onderzoeksruimte nieuwe situatie	ca. 1.000 m ²	ca. 2.000 m ²	ca. 2100 m ²	ca. 5.200 m ²

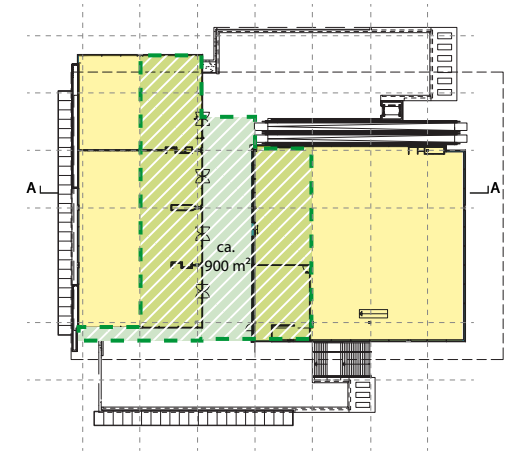
Onderzoeksruimte nieuwe situatie

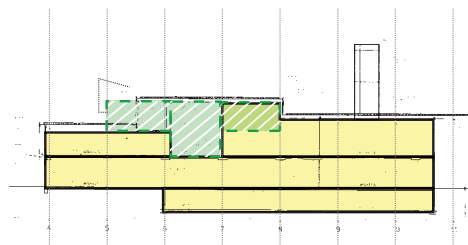
Kelder

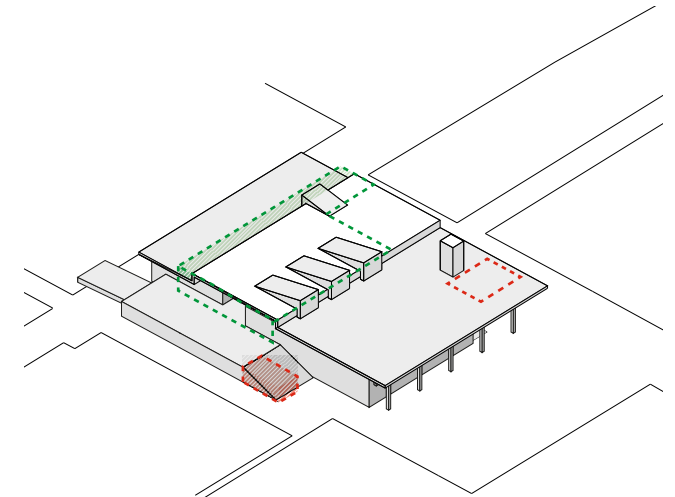
Begane grond

1^e + 2^e verdieping

Doorsnede A

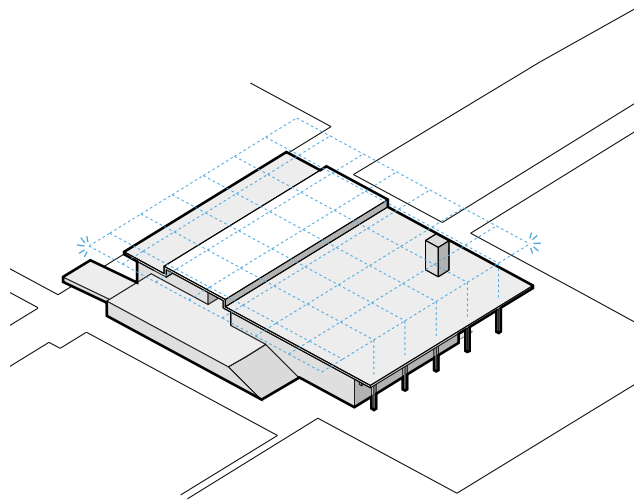
3D

2.3 Ruimtelijke inpassing

Het paviljoen vormt een herkenbaar onderdeel van het centrum van Emmen en ligt op een strategische plek aan het Mondriaanplein. Het gebouw maakt de overgang tussen plein, winkelgebied en toekomstige woonfuncties, en heeft daarmee een belangrijke rol als schakel in het stedelijk weefsel.

De transformatie bouwt voort op de heldere en open opzet van het bestaande gebouw. De bestaande structuur vormt het uitgangspunt voor een nieuwe invulling met publieke functies. Daarbij wordt ingezet op een sterke oriëntatie op het plein, een levendige plint en een open, uitnodigend karakter aan alle zijden.

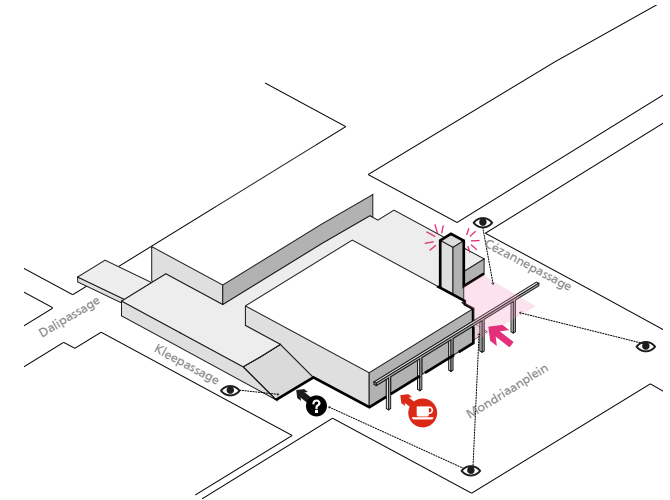
Gebouw, interieur en buitenruimte worden als één geheel benaderd, waarbij overgangen tussen binnen en buiten vloeiend verlopen. Het gebouw ondersteunt niet alleen de interne functies, maar draagt ook actief bij aan de verblijfskwaliteit, routing en levendigheid van het Mondriaanplein.

Exterieur + Interieur

De ruimtelijke logica komt voort uit de bestaande constructieve opzet van het gebouw. De structuur is helder en bepaalt op vanzelfsprekende wijze de maatvoering, indeling en beleving van de ruimtes en gevels.

Zichtlijnen, daglicht, materialisering en detaillering dragen bij aan een uitnodigende en overzichtelijke omgeving, waarin de publieke functies intuïtief worden gevonden. De overgang tussen buiten en binnen is vloeiend, met een duidelijke relatie tussen gevel, interieur en gebruik.

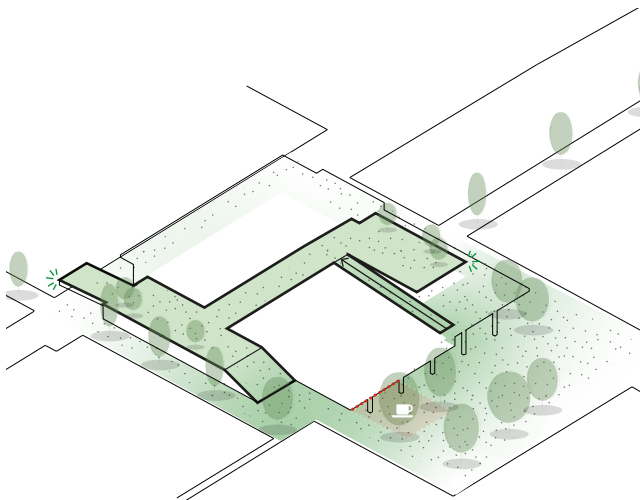

Entrees

De hoofdentree ligt op de noordoostelijke hoek van het paviljoen en vormt de belangrijkste entree tot het publieke gebouw. De entree dient herkenbaar, uitnodigend en goed toegankelijk te worden vormgegeven.

De oostgevel aan het Mondriaanplein fungeert als hoofdgevel. Hier zijn, naast de hoofdentree, ook aanvullende entrees mogelijk, bijvoorbeeld voor horeca, een leerruimte of avondfuncties. Deze dragen bij aan de levendigheid van het plein.

De stijpunten - rolpad, lift en trap - zijn karakteristieke onderdelen van het gebouw, maar vormen ook een uitdaging bij de integratie in de toekomstige (hoofd) ontsluiting en het waarborgen van toegankelijkheid en veiligheid.

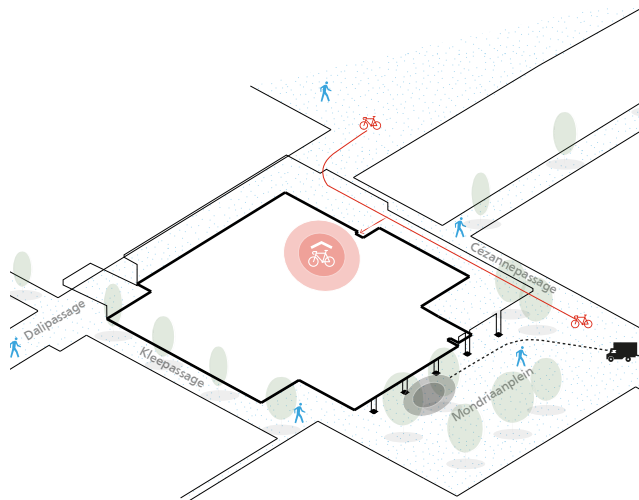

Buitenruimte

Gebouw, interieur en buitenruimte worden als één geheel ontworpen. Binnen en buiten lopen vloeiend in elkaar over, in lijn met het publieke karakter van het programma.

De buitenruimte vormt een verlengstuk van het Mondriaanplein en biedt plek voor verblijf, ontmoeting en programmering. Aan de zuidoostzijde is ruimte voor een (horeca)gevelterras, dat de levendigheid en het gebruik van de buitenruimte versterkt. Inrichting en materialisatie sluiten aan bij het gebouw en dragen bij aan een samenhangend, uitnodigend en toegankelijk geheel.

De open ruimtes op de verdieping, die in het verleden onderdeel waren van de traverse, blijven bij voorkeur buitenruimte. Deze buitenruimte is bereikbaar via het gebouw of is onderdeel van de hoofdontsluiting, maar niet rechtstreeks via een secundaire route vanaf het openbaar gebied.

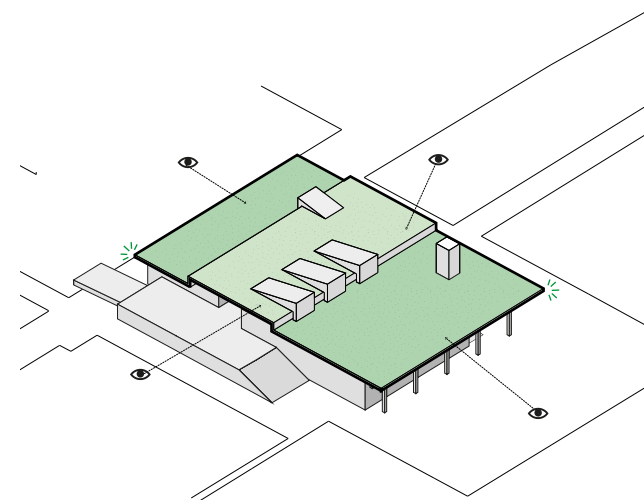

Logistiek en routing

De logistieke functies worden eenvoudig en doelmatig ingepast. Laden en lossen vinden plaats buiten de piekmomenten. **De aanrijroute verloopt via de Notaris Oostingstraat.** De interne logistiek vindt plaats via de hoofdingang of een expeditieruimte. De eventuele expeditieruimte wordt gesitueerd aan de Klee- of Dalipassage.

De entree naar de openbare fietsenstalling ligt bij voorkeur aan de Cézannepassage. In het ontwerp moet **de positionering van functies en entrees zorgvuldig worden afgestemd op de omgeving, om conflicten tussen verschillende modaliteiten te voorkomen of te beperken.**

Logistiek, fietsparkeren en routing worden hier op hoofdlijnen benoemd en zullen in de ontwerpfase, in nauwe samenwerking met Facet en de gemeente, verder worden geconcretiseerd en afgestemd.

Daken als vijfde gevel

Door de toevoeging van woningen in de directe omgeving komen de daken van het gebouw meer in het zicht. Ze worden daarom beschouwd als een volwaardig onderdeel van het ontwerp.

Bij het ontwerp moet rekening worden gehouden met zichtbaarheid vanuit de omgeving, vergroening, een rustige opbouw en een logische positionering van installaties. Ook de toegankelijkheid voor onderhoud en eventueel gebruik moet goed worden meegenomen.

3

Beeldkwaliteit

3.1 Materialisatie

3.2 Gevels & Interieur

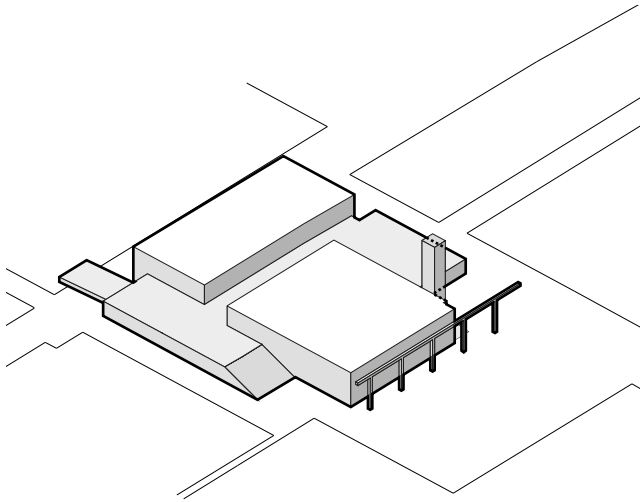
3.3 Buitenruimtes & Interieur

3.4 Daken

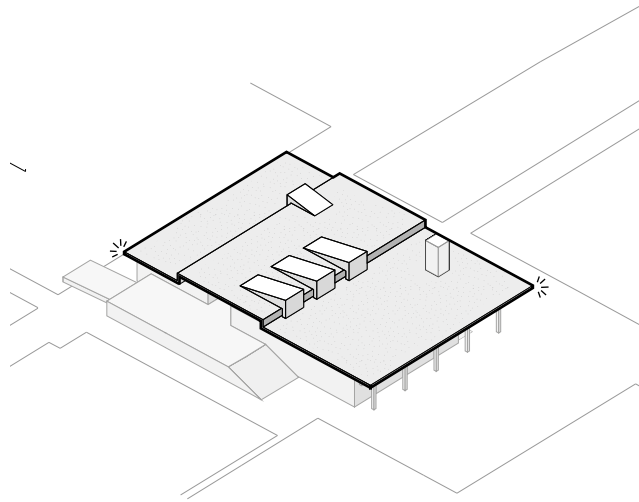
3.5 Lift

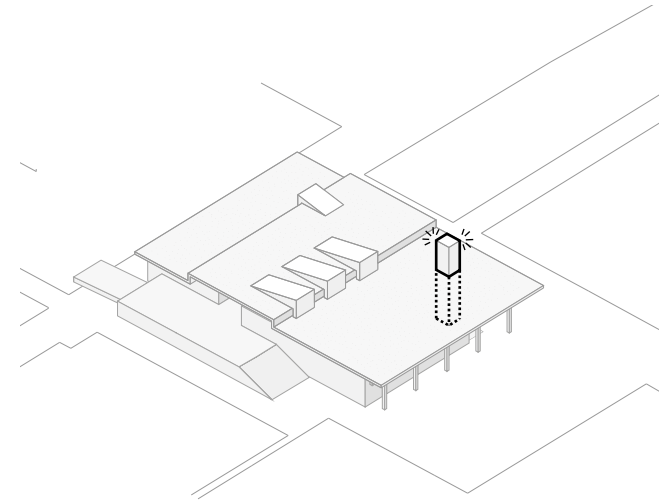
3.1 Materialisatie

Materialisatie concept

(Plint)

(Dak)

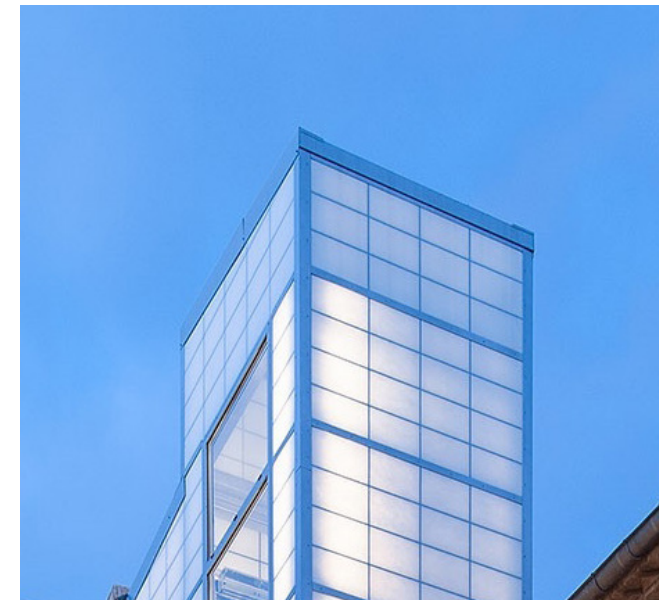
(Lift)

Transparante plint

Zwaar vormgegeven daklijn

Lift als markering

Hoogwaardige materialisatie

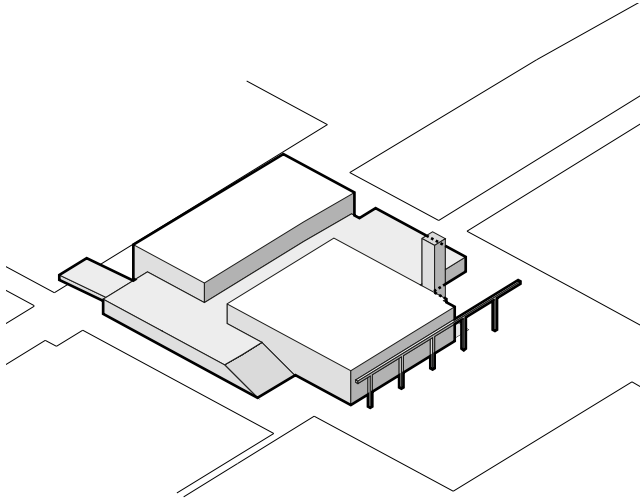
De transformatie van het paviljoen gaat uit van de bestaande architectonische hoofdstructuur, met drie karakteristieke elementen: **horizontale transparante volumes die fungeren als plint** (begane grond + 1^e verdieping) en de overgang tussen gebouw en buitenruimte vormgeven; één samenhangende, **zwaar vormgegeven daklijn**; en de **lift als verticale markering** van de hoofdentree.

Materialisatie en detaillering zijn afgestemd op deze opzet en dragen bij aan een zorgvuldig en samenhangend geheel.

Algemene uitgangspunten voor materialisatie en detaillering:

- Materialen en detaillering zijn van hoge kwaliteit, passend bij de publieke functie van het gebouw.
- Kleuren en materialen zijn terughoudend en sluiten aan bij het karakter van het bestaande gebouw en de directe omgeving van het Mondriaanplein.
- Materiaal, kleur en detaillering vormen een samenhangend geheel en ondersteunen het ruimtelijke concept.
- Materialen worden gekozen op basis van duurzaamheid en een natuurlijke, waardige veroudering, zodat het gebouw ook op lange termijn een verzorgde uitstraling behoudt.
- De begane grond, en met name de entrees, krijgen extra aandacht in de detaillering en materialisatie, met een uitnodigend en zorgvuldig uitgewerkt gevelbeeld.
- Eventuele zonwering belemmert de visuele relatie tussen binnen en buiten niet.
- Technische elementen zoals ventilatieroosters en installaties worden op zorgvuldige wijze geïntegreerd in het gevelontwerp.

3.2 Gevels & Interieur

Aantrekkelijke en toegankelijke plint

Het paviljoen staat prominent aan het Mondriaanplein, heeft een alzijdige uitstraling en is herkenbaar als publieke voorziening.

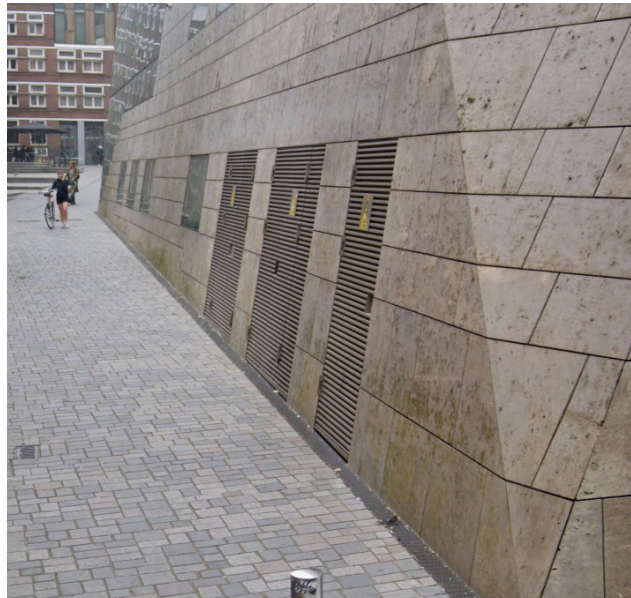
- **Grote transparante gevelopeningen** tonen de binnenwereld en versterken de relatie met het plein;
- **Hoogwaardige materialen, verfijnde detaillering en geïntegreerde elementen**, zoals belettering en zitelementen, dragen bij aan de menselijke maat.
- **Kleine gesloten geveldelen en (technische) voorzieningen**, zoals transformatoren, vetputten en afvalopslag, zijn zorgvuldig in het gevelontwerp geïntegreerd;
- **De fietsenstalling is ten minste deels op de begane grond gerealiseerd en transparant vormgegeven**, wat bijdraagt aan de herkenbaarheid van de entree vanaf de openbare ruimte en het gebruik van de inpassende voorziening.

Transparante gevels

Grafische elementen geïntegreerd in het gevelontwerp

(Technische) voorzieningen geïntegreerd in het ontwerp

Fietsenstalling is zichtbaar vanaf de openbare ruimte

Architectuur en interieur in samenhang

Het interieurontwerp sluit aan op het gevelontwerp en houdt rekening met de bestaande structuur en karakteristiek van het gebouw. Binnen deze duidelijke hoofdropzet wordt op een fijnmaziger schaalniveau invulling gegeven aan ruimtes, overgangen en zichtlijnen.

Materialisatie, maatvoering en vaste inrichtingselementen zijn afgestemd op de architectuur en versterken de samenhang tussen binnen en buiten. Zo ontstaat een ruimtelijk en herkenbaar geheel, waarin het interieur bijdraagt aan de leesbaarheid, beleving en gebruikskwaliteit van het gebouw.

Zichtlijnen sturen de inrichting

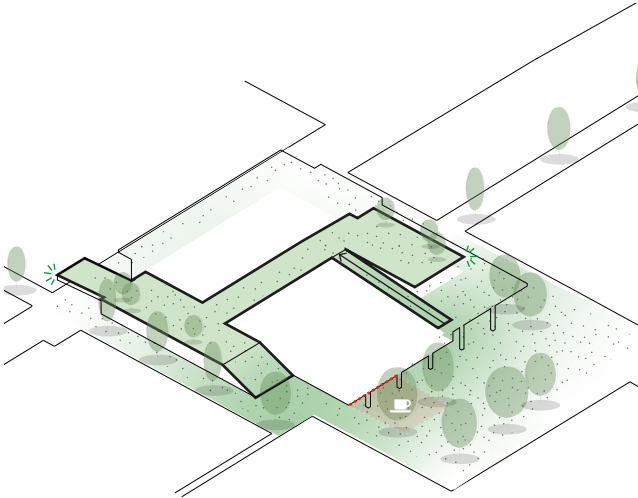

Constructie bepaalt ruimtelijke indeling en ritme

Vervagende grens tussen interieur en architectuur

3.3 Buitenruimtes & Interieur

Buitenruimtes als plein

De buitenruimte, zowel in als rondom het paviljoen, wordt gezien als een verlenging van het Mondriaanplein.

Verharding, groen, meubilair en entrees worden als één geheel afgestemd en dragen bij aan de verblijfskwaliteit. Ook kunst kan een belangrijke rol spelen in de beleving en kwaliteit van zowel de binnen- als de buitenruimte.

De overgang tussen gebouw en plein is zorgvuldig vormgegeven, met aandacht voor gebruik door verschillende doelgroepen, zichtlijnen en gebruik op verschillende momenten van de dag. Zo ontstaat een veilige, uitnodigende en open ruimte waarin binnen en buiten op natuurlijke wijze in elkaar overvloeien.

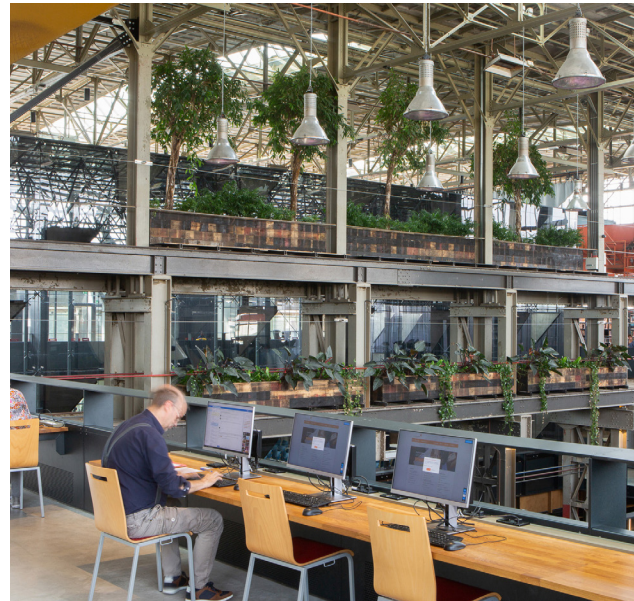

Materiaal en meubilair lopen van buiten naar binnen door

Voor de omliggende openbare ruimte, waaronder het Mondriaanplein, is nog geen ontwerp voor de herinrichting beschikbaar. Van het ontwerpteam van het paviljoen wordt verwacht dat zij hiervoor een opzet maken die richting geeft en kaders stelt voor de verdere uitwerking door de gemeente.

De bestaande brug aan de zuidwestzijde is een restant van de oorspronkelijke Traverse en vervult in de huidige situatie geen functionele rol meer. Het is wenselijk te verkennen hoe dit element kan worden aangepast of ingezet, zodat het verhaal van de Traverse herkenbaar blijft in de toekomstige situatie. Uitgangspunt is dat de brug geen toegang biedt en losstaat van het naastgelegen gebouw aan het Raadhuisplein.

Indien afsluitingsvoorzieningen nodig zijn, worden deze op een discrete en zorgvuldige wijze geïntegreerd in het ontwerp.

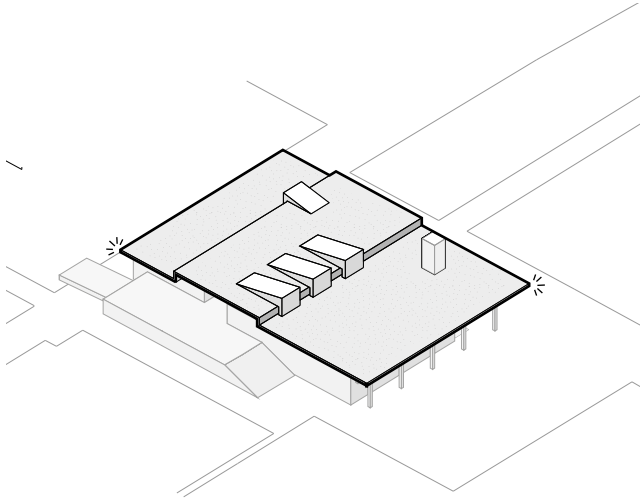

Beplanting als belangrijk onderdeel van buitenruimte en interieur

Kunstwerken kunnen bijdragen aan de beleving en kwaliteit van zowel de binnen- als de buitenruimte

3.4 Daken

Dak als vijfde gevel

Het dak van het paviljoen is zichtbaar vanuit de omgeving en wordt beschouwd als een integraal onderdeel van het gevelontwerp. Een groendak vormt de basis en draagt bij aan de ecologische en klimaatadaptieve kwaliteit van het gebouw.

Vides, daklichten, zonnepanelen en installaties worden zorgvuldig gepositioneerd en waar mogelijk gebundeld tot één samenhangend geheel. De positionering en vormgeving zorgen voor een rustig en aantrekkelijk beeld, waarin de techniek ondergeschikt blijft aan de hoofdvorm en materialisatie.

Groendak

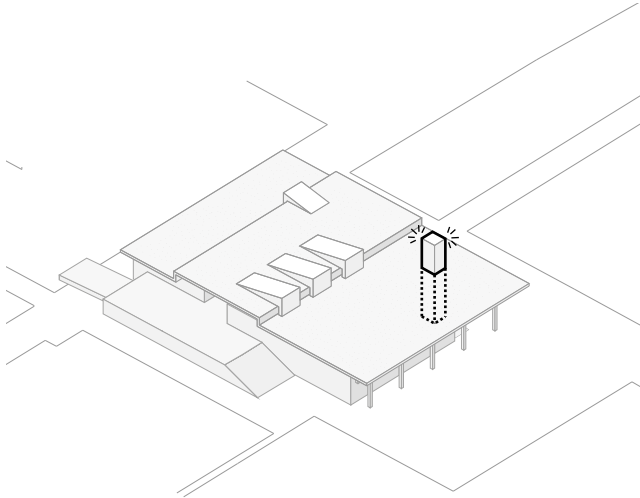

Groendak met geïntegreerde zonnepanelen/installaties

Vides en daklichten dragen bij aan de ruimtelijke kwaliteit

3.5 Lift

Lift als herkenningspunt

Het volume van de lift aan de noordoostzijde van het gebouw markeert de hoofdentree en fungeert als duidelijk herkenningspunt vanaf het Mondriaanplein.

Door de positie, transparantie en verticale werking draagt dit hoogteaccent bij aan de oriëntatie, leesbaarheid en publieksgerichtheid van het gebouw.

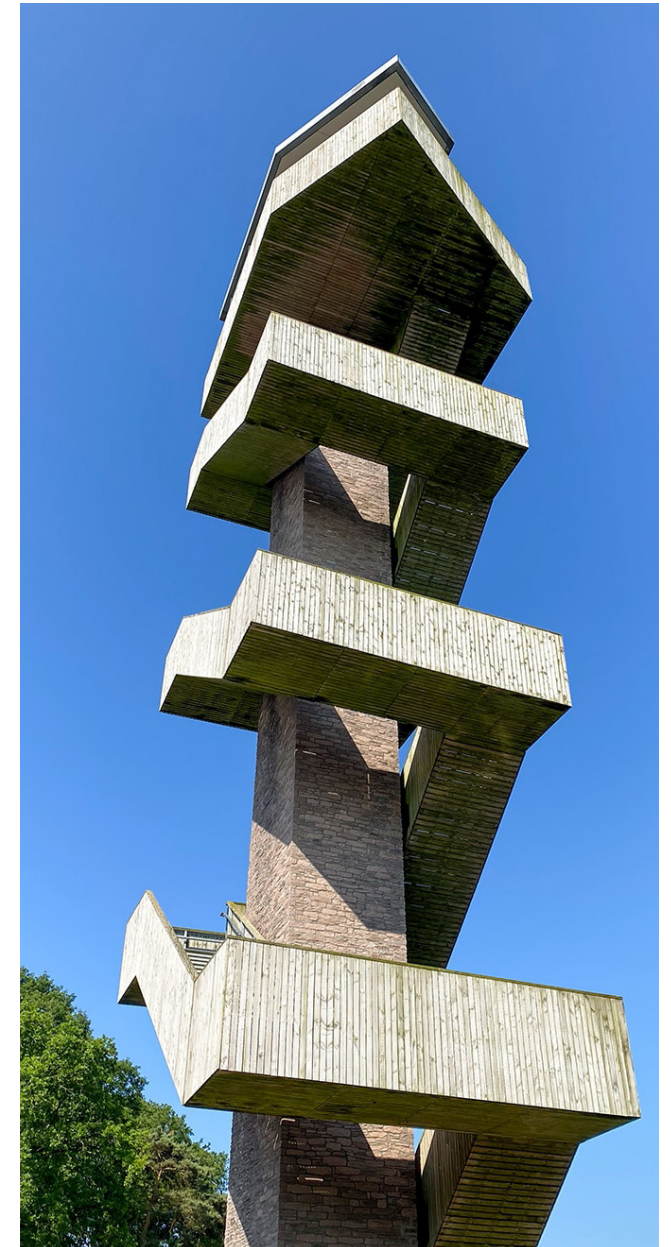
Dit karakter kan verder worden versterkt, bijvoorbeeld door het toevoegen van een hedendaagse laag, zoals kunst of verlichting.

Verticale markering als oriëntatiepunt in de omgeving

Lift als referentiepunt, dag en nacht

Markering kan worden versterkt met een hedendaagse laag

4

Duurzaamheid

4.1 Energie en materialen

4.2 Leefomgeving

4.1 Energie en materialen

Duurzaamheid begint bij kwaliteit. Door de architectonische ambitie hoog te leggen, wordt gestreefd naar een gebouw dat zo bijzonder en kwalitatief goed gemaakt is, dat het de tand des tijds zal overleven. Duurzaamheid is van fundamenteel belang voor de leefbaarheid in Emmen: nu en in de toekomst. Als het gebouw er de volgende eeuw nog steeds goed bij staat en gebruikt wordt, is er een duurzaam project gerealiseerd.

Energiezuinig en installatiearm

De ambitie is om het paviljoen te transformeren tot een **energie neutraal gebouw met een zo beperkt mogelijke inzet van installaties**. Uitgangspunt is een benadering die dicht bij het passiefhuisprincipe ligt: maximale isolatie, minimale energievraag en slimme benutting van daglicht, zoninstraling en natuurlijke ventilatie. Techniek wordt pas ingezet waar dit ruimtelijk en functioneel nodig is.

Een compact en efficiënt klimaatstelsel en goede luchtdichting dragen bij aan de lage energiebehoefte. Zonnepanelen op het dak voorzien in de resterende energiebehoefte. Waar mogelijk worden materialen hergebruikt of biobased toegepast. Het streven is een duurzaam, robuust en onderhoudsarm gebouw, waarbij architectuur en bouwfysica elkaar versterken in plaats van corrigeren.

Hoogwaardig, energiezuinig en installatiearm gebouw

4.2 Leefomgeving

Een duurzame leefomgeving is een gezonde, groene en klimaatadaptieve leefomgeving waar mens en natuur samenkomen.

Gezonde en comfortabele leefomgeving

Het gebouw en de buitenruimte worden zo ontworpen dat zij bijdragen aan een gezonde, toegankelijke en comfortabele leefomgeving voor alle gebruikers. Daglicht, zichtlijnen, frisse lucht en akoestiek spelen hierin een centrale rol. Binnen en buiten zijn verbonden door transparantie, beplanting en verblijfsplekken op menselijke maat.

Er wordt veel aandacht besteed aan hittestress, biodiversiteit en regenwateropvang, onder andere via een groendak en een vergroende buitenruimte. Daarnaast wordt ingezet op sociale veiligheid en prettig gebruik op verschillende momenten van de dag. Daarmee draagt het gebouw bij aan de duurzame kwaliteit en leefbaarheid van de stad als geheel.

Groen en bomenrijk: schaduw, verkoeling en biodiversiteit

5

Bijlagen

5.1 Beeldverantwoording

5.2 Originele tekeningen Paviljoen

5.1 Beeldverantwoording

Alle afbeeldingen en foto's in dit boekwerk blijven eigendom van de respectieve rechthebbenden. Wij erkennen en respecteren deze rechten volledig. Mocht sprake zijn van een (mogelijke) inbreuk op auteurs- of eigendomsrechten, dan verzoeken wij de rechthebbenden direct contact met ons op te nemen.

Alle kaarten en foto's die niet worden genoemd zijn gemaakt door de gemeente Emmen.

P. 8 – Traverse, Emmen – architectenbureau West8

P. 22 – Neue Nationalgalerie, Berlijn – architect Mies van der Rohe

P. 23 – Museo Gustavo de Maeztu, Estella – architect J. Apecechea

P. 24 – Neue Nationalgalerie, Berlijn – architect Mies van der Rohe

P. 24 – Portiersloge, Westergasfabriekterrein – architect Bureau van Eig

P. 24 – Het Forumgebouw, Groningen – NL architects

P. 24 – Studentenhuisvesting TU/e, Eindhoven – BDG architecten

P. 25 – Het Forumgebouw, Groningen – NL architects

P. 25 – Lochal, Tilburg – Civic architects

P. 25 – Livraria da Vila, São Paulo – architect Isay Weinfeld

P. 26 – Photography Museum, Charleroi – l'escaut architects

P. 27 – Het leven verspillen aan jou, Rotterdam – Pipilotti Rist

P. 27 – Lochal, Tilburg – Civic architects

P. 27 – Kunstwerk West-Kruiskade, Rotterdam – Rien Vroegindeweij

P. 27 – Resilience of scale, New York – Thomas J Price

P. 28 – Fenix Museum, Rotterdam – MAD architects / EGM Architecten

P. 28 – M+ Museum, Hong Kong – Herzog & De Meuron architects

P. 29 – Toren, Nieuw Bergen – Monadnock architects

P. 29 – Museo Gustavo de Maeztu, Estella – architect J. Apecechea

P. 29 – Wilhelminatoren, Vaals – architectenbureau Ruimtemakers

P. 32 – Herman Teirlinckgebouw, Brussel – architectenbureau Neutelings Riedijk

